

LAPSIASIAVALTUUTETTU
BARNOMBUDSMANNEN

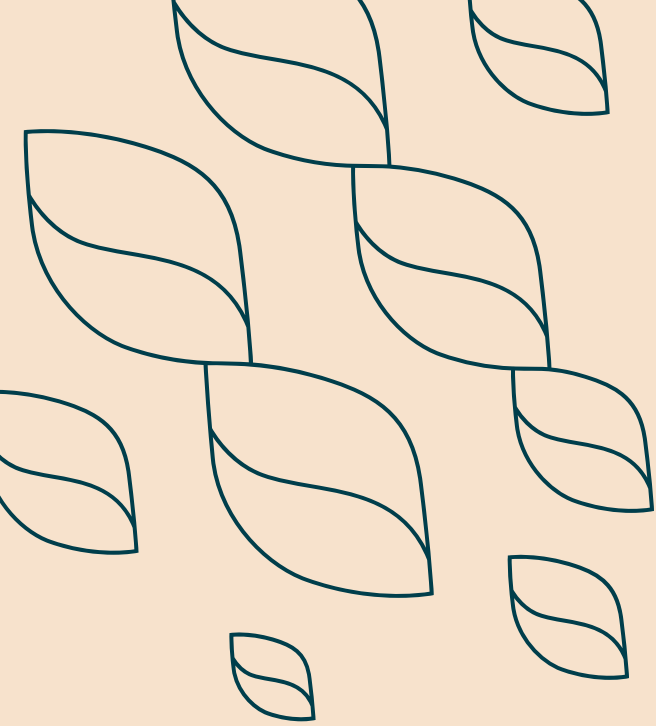
MITEN TÄSTÄ ETEENPÄIN?

Lapsiasiavaltuutettu Elina Pekkarinen

Lastensuojelua poikkeusoloissa webinaari

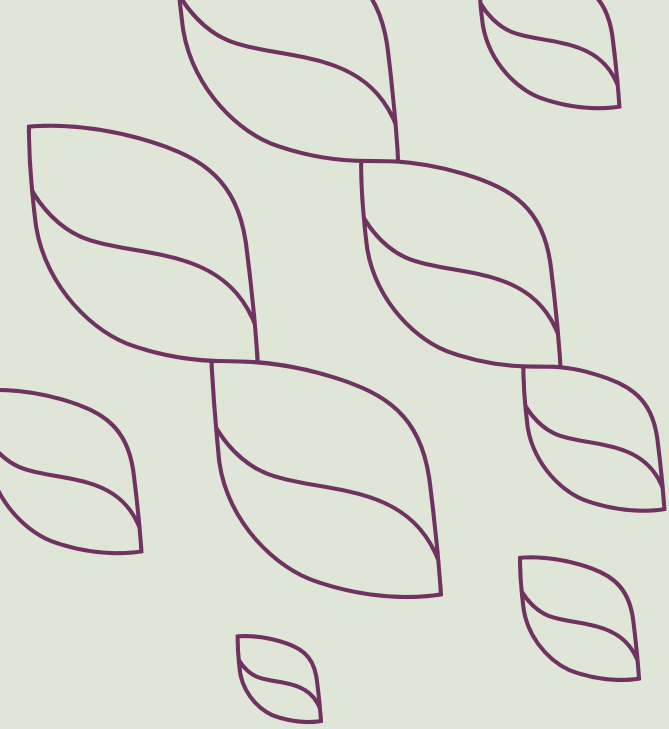
Lastensuojelun Keskusliitto

27.5.2020

Kriisi lapsiasiavaltuutetun silmin

- Perusasioista muistuttaminen – ensimmäisestä päivästä alkaen
- Matalan kynnyksen yhteydenpitoa sidosryhmiin ja valtionhallintoon
- Luovuutta tietotulvan seuraamisessa, palaamista perusasioihin
 - Jos joku väittää tietävänsä varmasti, älä usko
 - Trianguloi
 - Ole luova, mutta kriittinen
 - Myönnä, että et tiedä, etkä ymmärrä
 - Pyydä apua
 - Ole selkeä
- Aiemmat ongelmat eivät lakanneet olemasta.

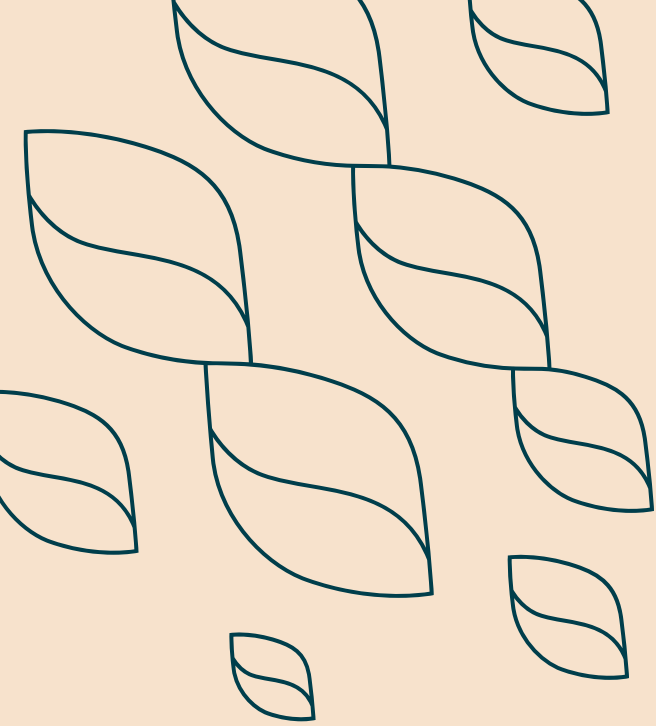
Koronakriisin opetuksia

ARKISET KESKINÄISRIIPPUVUUDET

- Kriisi teki näkyväksi arjen keskinäisriippuvuudet
- Mitä tapahtuu arjelle, kun varhaiskasvatus, koulu, isovanhemmat, ystävät ja harrastukset pyyhkäistään pois?
- Mikä on ero yksityisen ja julkisen välillä?

HYVINVOINTIVALTION TURVAVERKKO

- Kriisi näkyi välittömästi häiriönä peruspalvelujen kysynnässä ja tarjonnassa
- Hyvinvointivaltion instituutiot tulivat uudella tavalla näkyviksi
- Kriisi alleviivasi turvaverkkojen merkitystä: mitä tapahtuu, jos yhteiskunta vetää rakenteensa pois?

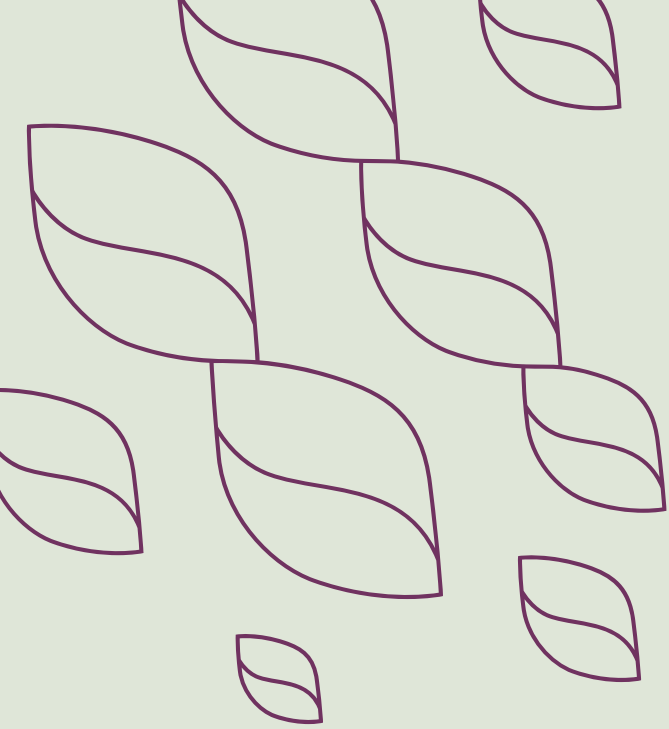

LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

- Kriisissä päätöksenteon seurauksien punninta jäi ohueksi
- Ministeriöissä ja valiokunnissa tilanne tiedostettiin ja päätöksentekoprosessia korjattiin useassa kohtaa
- Lapsen oikeuksien sopimus huomioitiin valtioneuvoston ja eduskunnan päätöksenteossa, mutta mitä tapahtui kunnissa?

TIEDONTUOTANNON ONGELMAT

- Sosiaalihuollon tiedontuotannon ongelmat tulivat näkyviksi, ajantasaista tietoa sai vain kuntiin soittamalla
- Tiedon puuttuessa ei kriisikään tule näkyväksi – onko vuoden viive siedettävä?

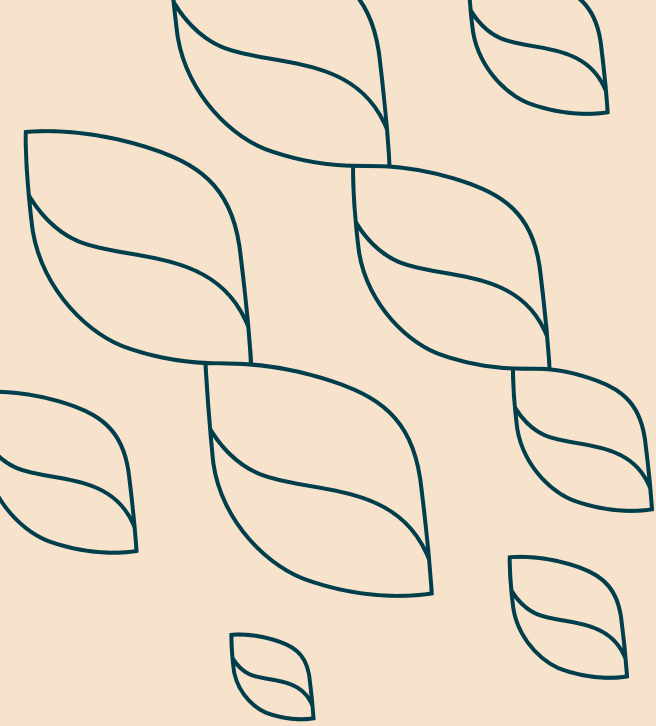

ERiarvoisuuden EHKÄISY

- Kriisi on osoittanut, miten vakavat seuraukset on alueellisella, sosiaalisella, terveydellisellä, taloudellisella ja oikeudellisella eriarvoisuudella
- Eriarvoisuuden vastaista työtä on kiirehdittävä.

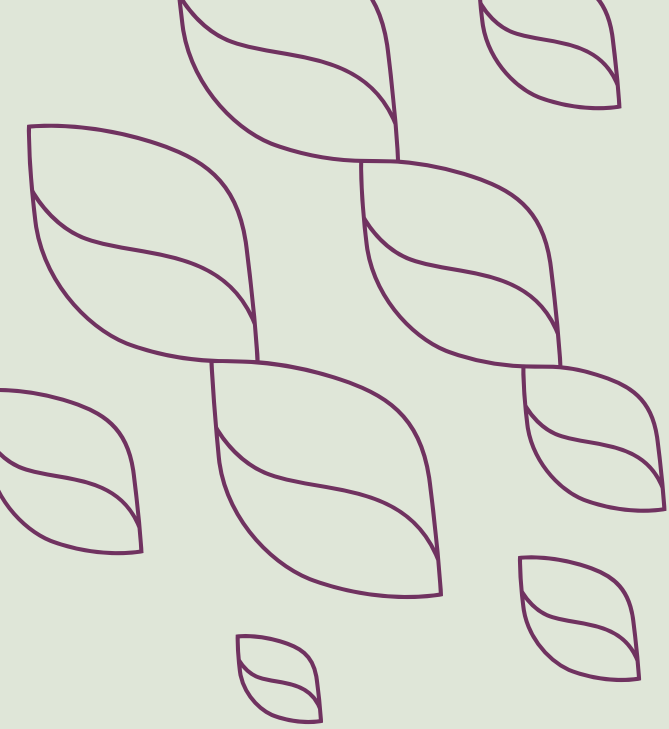
ARVOJEN JA NORMIEN MERKITYS

- Koronamurros on osoittanut globaalien perusarvojen ja niihin perustuvien kansainvälisten sopimusten välttämättömyyden
- Ne luovat puitteet alueellisille ja kansallisille normeille, jotka säätelevät instituutioiden ja ihmisten arkista toimintaa
- Kansainvälisten sopimusten ja oikeusturvakäytäntöjen nojalla voidaan ehkäistä ja korjata kriiseissä tehtävien päätösten kielteisiä seurauksia.

LUONNON JA IHMISEN VÄLINEN SUHDE

- Kriisi on osoittanut, miten ihmisen invaasio voi aiheuttaa katastrofin
- Luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen ja ihmisen levittäytymisen estäminen on välttämätöntä
- Maapallo ei voi enää odottaa.

Mitä tulisi tehdä nyt?

- Nojata perusoikeuksiin ja ihmisoikeuksiin: pitkä linja ja tukeva selusta
- Ylläpitää hyvinvointivaltion instituutioita, pitää yhteyttä perheisiin
- Tehdä saumatonta yhteistyötä kuntien, kolmannen sektorin, seurakuntien, valtionhallinnon ja yksityisen sektorin kesken
- Keskittyä avoimuuteen ja selkeään viestintään
- Parantaa tutkimus- ja viranomaisyhteistyötä
- Kerätä tietoa.

Mitä tulee tehdä jatkossa?

- Jälleenrakentamisessa on nojattava perus- ja ihmisoikeuksiin ja demokraattiseen päätöksentekoon
- Vahingot on arvioitava huolellisesti
- On tehtävä kestävä strategiat ja niihin pohjautuvat toimenpidesuunnitelmat
- Talous on pidettävä hengissä, ihmiset töissä ja peruspalvelut pystyssä
- Lapset on pidettävä kiinni perusrakenteissa, kuten varhaiskasvatuksessa ja koulussa, niin tiiviisti kuin se turvallisesti on mahdollista
- Kriisistä on tehtävä monitieteistä ja -menetelmällistä tutkimusta
- Maailma, ihmisyyys ja siihen liittyvät perusasiat eivät ole muuttuneet, vaikka ajatuksemme, odotuksemme ja yhteiskunta ympärillämme on
- Kiitos!

LAPSIASIAVALTUUTETTU
BARNOMBUDSMANNEN